

ФУНКЦІОНУВАННЯ ТА РОЗВИТОК РИНКУ ПРАЦІ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

Фроліна К.Л., к.е.н., доцент
(кафедра економіки та підприємництва)

Ринкова економіка передбачає взаємодію окремих ринків, які охоплюють ринки праці, землі, капіталів та ринків товарів і послуг, що складаються з окремих субринків, ринкових сегментів. Під ринком праці розуміють систему економічних відносин, пов'язаних з наймом і пропозицією робочої сили або з її купівлею-продажем. Товаром на ринку праці є робоча сила, ціна якої – розмір заробітної плати або грошова сума, яка виплачується найманому працівнику за трудові послуги.

Сегментація ринку праці проводиться за такими різними критеріями: територіальному, професійному, характеру праці, кваліфікації, що дозволяє оцінювати стан ринку праці за кожною категорією працівників для визначення рівня зайнятості і безробіття.

На ринку праці постійно відбуваються зміни, викликані об'єктивними причинами. За останні десятиліття сфера послуг постійно розширюється і перетворюється на провідну сферу докладання громадської праці (в Україні зайнято понад 50% активного населення). Особливо швидкими темпами зростає чисельність фахівців принципово нових професій, пов'язаних з розвитком НТП. Відбувається перехід від переважно фізичної роботи до нефізичної праці, що виражається в аналізі та контролі виробничих процесів. Серйозний вплив на пропозицію робочої сили надають процеси міграції населення. В Україні спостерігається відтік висококваліфікованих і унікальних фахівців в США, Канаду, країни Західної Європи. Суттєвою особливістю ринку праці є його залежність від держави, яка забезпечує гарантовану мінімальну оплату праці, індексацію доходів, регулює режим праці.

Зараз, на наш погляд, необхідностворення державою сприятливих умов для розвитку підприємництва, що дозволить збільшити життєвий рівень населення, повніше використовувати людський і науковий потенціал країни для зростання національного багатства. Потребує удосконалення система оплати праці. Величина заробітної плати повинна визначатися особистим трудовим внеском працівника, складністю праці, володінням унікальними здібностями. Враховуючи, що безробіття має безпосередній вплив на ринок праці, державі потрібно своєчасно проводити відповідні заходи щодо недопущення перевищення безробіттям природного рівня.